

Sygn. akt V KK 529/19

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **A. K.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 25 czerwca 2020 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na niekorzyść skazanego,

od postanowienia Sądu Okręgowego w O.

z dnia 9 listopada 2018 r., sygn. akt IV Kzw (...),

uchylającego postanowienie Sądu Rejonowego w P.

z dnia 23 sierpnia 2018 r., sygn. akt II Ko (...),

p o s t a n o w i ł:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w O. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w P. z dnia 18 marca 2015 r., sygn. akt II K (...), **A. K.** został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby, wynoszący 3 lata (k. 108). Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 1 kwietnia 2015 r. (k. 119).

Następnie, w dniu 27 czerwca 2018 r. Sąd Rejonowy w P., wyrokiem z dnia 27 czerwca 2017 r., sygn. akt II K (...), skazał wymienionego za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 23 grudnia 2017 r., tj. w okresie próby

wyznaczonej wyrokiem wydanym w sprawie o sygn. akt II K (...), na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzekając obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem na rzecz pokrzywdzonej firmy T. S.A. z/s w Z.. Wyrok ten uprawomocnił się z dniem 4 lipca 2018 r. (k. 121 - 122).

Wobec powyższego zarządzeniem z dnia 1 sierpnia 2018 r. Sąd Rejonowy w P. wyznaczył termin posiedzenia w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem o sygn. akt II K (...).

Na posiedzeniu w dniu 23 sierpnia 2018 r., na którym ujawniono oba wyroki Sądu Rejonowego w P. oraz wywiad kuratora, jak również wysłuchano skazanego, Sąd wydał postanowienie o sygn. akt II Ko (...), na mocy którego na podstawie art. 75 § 1 i § 4 k.k. zarządził wobec A. K. wykonanie kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem z dnia 18 marca 2015 r., sygn. akt II K (...), z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd, przywołując brzmienie art. 75 § 1 k.k. podkreślił, że skazany w okresie próby dopuścił się kolejnego przestępstwa umyślnego i podobnego (przeciwko mieniu) z art. 278 § 1 k.k. do tego, za które został skazany i za które wyrokiem, sygn. akt II K (...), wymierzono mu bezwzględną karę pozbawienia wolności (k. 130). Sąd powołał nadto przepis art. 75 § 4 k.k., zgodnie z którym zarządzenie wykonania kary nie może nastąpić później, niż w ciągu 6 miesięcy od zakończenia okresu próby która to przesłanka została w przedmiotowej sprawie zrealizowana i podkreślił, że zarządzenie wykonania kary było obligatoryjne.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył A. K. (k. 131) podnosząc, że utrzymuje rodzinę i nie chciałby trafić do zakładu karnego.

Po rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu w dniu 9 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w O., na mocy orzeczenia o sygn. akt IV Kzw (...), uchylił zaskarżone postanowienie i postępowanie w sprawie umorzył.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd odwoławczy podniósł, że zgodnie z treścią art. 75 § 4 k.k. zarządzenie wykonania kary nie może nastąpić później niż w ciągu 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. Ponieważ w przedmiotowej sprawie wyrok uprawomocnił się w dniu 1 kwietnia 2015 r., a 3-letni okres próby i dalsze 6 miesięcy upłynęło w dacie 1 października 2018 r., należało w ocenie Sądu „orzec jak na wstępie”.

Kasację od tego orzeczenia wywiódł Prokurator Generalny, który zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie art. 75 § 4 k.k. oraz art. 9 § 3 k.k.w., polegające na błędnym uznaniu, iż upływ okresu próby i dalszych 6 miesięcy nakazuje uchylenie postanowienia Sądu Rejonowego w P. z dnia 23 sierpnia 2018 r., sygn. akt II Ko (...), o zarządzeniu wykonania kary 10 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wobec A. K. prawomocnym wyrokiem zaocznym

tego Sądu z dnia 18 marca 2015 r., sygn. akt II K (...), i umorzenie postępowania w tym przedmiocie, w sytuacji, kiedy wskazane postanowienie wydano na podstawie art. 75 § 1 k.k. i w terminie określonym w art. 75 § 4 k.k., przy czym Sąd je wydający, jak i Sąd powołany do rozpoznania zażalenia nie wstrzymały jego wykonania, a zatem stało się ono wykonalne z chwilą jego wydania, zaś termin określony we wskazanym przepisie prawa karnego materialnego został zachowany.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego niniejszą kasacją postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w O. w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym, co umożliwiło, z uwagi na obecną treść art. 535 § 5 k.p.k., rozpoznanie jej na posiedzeniu, bez udziału stron.

Rację ma Prokurator Generalny, że zaskarżone kasacją postanowienie jest obarczone rażącym naruszeniem przepisu prawa materialnego wskazanym w zarzucie kasacji.

Nie ulega wątpliwości, że w sprawie niniejszej zaistniała sytuacja przewidziana w art. 75 § 1 k.k., zgodnie z którym sąd ma obowiązek zarządzenia wykonania kary warunkowo zawieszanej, jeżeli skazany w okresie próby popełni podobne przestępstwo umyślne, za które orzeczono prawomocnie karę pozbawienia wolności. Nie ulega również wątpliwości, iż do zarządzenia wykonania kary, zgodnie z art. 75 § 4 k.k., może dojść jedynie w okresie próby oraz dalszych 6 miesięcy od jej zakończenia.

A. K. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 18 marca 2015 r., który uprawomocnił się w dniu 1 kwietnia 2015 r. Wyznaczony skazanemu okres próby upłynął w dniu 1 kwietnia 2018 r., a więc postanowienie o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności mogło być wydane jedynie do dnia 1 października 2018 r. Orzeczenie Sądu Rejonowego w P. w tym przedmiocie zostało wydane w dniu 23 sierpnia 2018 r., jednak na skutek zażalenia skazanego, zostało uchylone przez Sąd Okręgowy w O. , który orzekał po dacie 1 października 2018 r. i w związku z tym uznał, że skoro upłynęło 6 miesięcy od zakończenia

okresu próby, to nie ma już możliwości orzeczenia w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności.

Rzecz jednak w tym, co też zresztą słusznie dostrzega i podkreśla skarżący w kasacji, że w obecnym stanie prawnym przypadki, w których postanowienia wydawane w postępowaniu wykonawczym stają się wykonalne dopiero z chwilą uprawomocnienia się, stanowią jedynie nieliczne wyjątki. Wynika to wprost z unormowania art. 9 § 3 k.k.w. zgodnie z którym postanowienie w postępowaniu wykonawczym staje się wykonalne z chwilą wydania, chyba że ustawa stanowi inaczej lub sąd wydający postanowienie albo sąd powołany do rozpoznania zażalenia wstrzyma jego wykonanie. W tym kontekście zauważyć należy, że postanowienie o obligatoryjnym (podkreślenie – SN) zarządzeniu wykonania kary w trybie art. 75 § 1 k.k. należy do grupy postanowień, które stają się wykonalne z chwilą wydania, przed upływem okresu wskazanego w art. 75 § 4 k.k. – chyba, że sąd wydający postanowienie albo sąd powołany do rozpoznania zażalenia wstrzyma jego wykonanie (por. postanowienie SN z dnia 20 czerwca 2013 r., I KZP 3/13, OSNKW 2013, z. 8, poz. 63). W sprawie niniejszej nie wstrzymano wykonania orzeczenia Sądu Rejonowego w P. z dnia 23 sierpnia 2018 r. przed rozpoznaniem zażalenia, a zatem przewidziany w art. 75 § 4 k.k. 6-miesięczny termin został zachowany, gdyż orzeczenie to, jak to już wskazano na wstępie, zostało wydane przed dniem 1 października 2018 r, tj. przed upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. Nie zachodziła w szczególności sytuacja wskazana w treści art. 178 § 5 k.k.w., który to przepis jest wyjątkiem od regulacji zawartej w przepisie art. 9 § 3 k.k.w., określającym regułę wykonalności postanowień wydanych w postępowaniu wykonawczym.

Stanowisko to, jak wskazuje autor kasacji, było już wielokrotnie wyrażane w orzecznictwie Sądu Najwyższego i to zarówno na gruncie uprzedniej, jak i obecnie obowiązującej kodyfikacji karnej (por. m. in. uchwały SN: z dnia 18 stycznia 1962 r., VI KO 62/61, OSNKW 1962, z. 4, poz. 62 i z dnia 18 lutego 1972 r., VI KZP 70/71, OSNKW 1972, z. 5, poz. 77; postanowienia SN: z dnia 9 lutego 2016 r., IV KK 431/15, Lex nr 1973565, z dnia 12 kwietnia 2017 r., IV KK 425/16, Lex nr 2281269, z dnia 21 marca 2017 r., IV KK 51/17, z dnia 10 kwietnia 2018 r., III KK 96/18, Lex nr 2495945). Poglądy te (zwłaszcza wyrażony w treści ostatniego z powołanych

wyżej judykatów) zachowują aktualność, a Sąd Najwyższy w obecnym składzie w pełni je podziela.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uwzględniając kasację Prokuratora Generalnego, uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w O., który wyda zgodne z prawem orzeczenie. Będzie miał przy tym na uwadze sytuację, do której również nawiązano w kasacji, mianowicie fakt, że w sprawie Sądu Rejonowego w P., sygn. akt II K (...), wyznaczony skazanemu okres próby i dalszych 6 miesięcy upłynęło w dniu 1 października 2018 r. i przed tą datą, tj. 23 sierpnia 2018 roku wydano w trybie art. 75 § 1 k.k. (czyli obligatoryjne, a nie fakultatywne – art. 75 § 2, § 3 k.k.) orzeczenie o zarządzeniu wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem w pierwszej z opisanych w niniejszym uzasadnieniu spraw.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia.